

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2019. július 29.*

„Előzetes döntéshozatal – Szerzői jog és szomszédos jogok – 2001/29/EK irányelv – Információs társadalom – A szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolása – A 2. cikk a) pontja – Többszörözési jog – A 3. cikk (1) bekezdése – A nyilvánossághoz történő közvetítés – Az 5. cikk (2) és (3) bekezdése – Kivételek és korlátozások – Terjedelem – Az Európai Unió Alapjogi Chartája”

A C-469/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a Bírósághoz augusztus 4-én érkezett, 2017. június 1-jei határozatával terjesztett elő

a **Funke Medien NRW GmbH**

és

a **Bundesrepublik Deutschland**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Arabadjiev, M. Vilaras, T. von Danwitz, C. Toader, M.F. Biltgen és C. Lycourgos tanácselnökök, Juhász E., M. Ilešić (előadó), L. Bay Larsen és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: M. Aleksejev egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. július 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Funke Medien NRW GmbH képviseletében T. von Plehwe Rechtsanwalt,
- a német kormány képviseletében T. Henze, M. Hellmann, E. Lankenau és J. Techert, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviseletében E. Armoët, D. Colas és D. Segoin, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- az Egyesült Királyság kormánya képviselőjében Z. Lavery és D. Robertson, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: N. Saunders barrister,
- az Európai Bizottság képviselőjében H. Krämer, T. Scharf és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. október 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 3. kötet, 230. o.; helyesbítések: HL 2008. L 314., 16. o.; HL 2014. L 10., 32. o.) 2. cikke a) pontjának, 3. cikke (1) bekezdésének és 5. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a *Westdeutsche Allgemeine Zeitung* német napilap internetes portálját üzemeltető Funke Medien NRW GmbH (a továbbiakban: Funke Medien) és a Bundesrepublik Deutschland (Németországi Szövetségi Köztársaság) között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya az, hogy a Funke Medien közzétett bizonyos, a német kormány által készített, olyan dokumentumokat, amelyek „korlátozott terjesztésű” besorolást kaptak.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2001/29 irányelv (1), (3), (6), (7), (9), (31) és (32) preambulumbekkezdése a következőket mondja ki:
„(1) A[z] [EK-]Szerződés rendelkezik a belső piac létrehozásáról és a belső piaci verseny torzulását akadályozó rendszer bevezetéséről. E célok elérését elősegíti a tagállamok szerzői jogi és szomszédos jogi szabályainak összehangolása.
[...]
(3) A javasolt harmonizáció elősegíti a négy belső piaci szabadság megvalósítását, valamint összefügg az alapvető jogelvek – különösen a szellemi tulajdont is magában foglaló tulajdon, a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a közérdek – tiszteletben tartásával.
[...]
(6) Közösségi szintű harmonizáció hiányában a tagállami jogalkotási kezdeményezések, amelyek a műszaki kihívásokra válaszul már számos tagállamban megindultak, a védelem szintje tekintetében jelentős különbségekhez, és ezáltal a szerzői jogi tartalmú, vagy ezen alapuló szolgáltatások és termékek szabad mozgásának akadályozásához, végső soron pedig a belső piac széttöredezéséhez és a jogszabályok inkoherenciájához vezethetnek. Az efféle jogi különbségek és bizonytalanságok hatása az információs társadalom további fejlődésével – amelynek következtében a szellemi tulajdon határokön átnyúló felhasználása már eddig is jelentősen megnőtt – még inkább fel fog erősödni. [...]

- (7) Ezért a szerzői jog és szomszédos jogok védelmének közösségi jogi kereteit módosítani kell, illetve ki kell egészíteni a belső piac zavartalan működéséhez szükséges mértékben. [...] a belső piac működését hátrányosan nem befolyásoló eltérések megszüntetése vagy akadályozása nem szükséges.

[...]

- (9) A szerzői jog és szomszédos jogok harmonizációjának a magas szintű védelemből kell kiindulnia, tekintve hogy ezek a jogok elengedhetetlenek a szellemi alkotáshoz. Az általuk nyújtott védelem hozzájárul az alkotó tevékenység fenntartásához és fejlődéséhez a szerzők, az előadóművészek, az előállítók és a fogyasztók, valamint a kultúra, az ipar és a nagyközönség érdekében. A szellemi tulajdon ennek megfelelően a tulajdon részeként nyert elismerést.

[...]

- (31) Megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a jogosultak különböző csoportjainak, valamint a jogosultak és a védelemben részesülő művek és teljesítmények felhasználói csoportjainak [helyesen: a védelem alatt álló teljesítmények felhasználóinak] jogai és érdekei között. A jogok tekintetében a tagállamok által megállapított kivételeket és korlátozásokat az új elektronikus környezet fényében felül kell vizsgálni. [...] A belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében ezeket a kivételeket és korlátozásokat egységesebben kell meghatározni. A harmonizáció mértékét az határozza meg, hogy az adott kivételek és korlátozások hogyan hatnak a belső piac zavartalan működésére.

- (32) Ez az irányelv a többszörözés joga, valamint a nyilvánossághoz közvetítés joga alóli valamennyi kivételt és korlátozást kimerítően sorolja fel. [...] A tagállamoknak e kivételeket és korlátozásokat koherens módon kell alkalmazniuk [...].”

- 4 A 2001/29 irányelv „A többszörözési jog” című 2. cikkének szövege a következő:

„A tagállamok biztosítják a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát:

- a) a szerzők számára műveik tekintetében;

[...]”

- 5 Az említett irányelvnek „A művek nyilvánossághoz közvetítésének, valamint a védelem alatt álló egyéb teljesítmények nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételének joga” című 3. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik vezetékes vagy vezeték nélküli nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg”.

- 6 Az említett irányelv „Kivételek és korlátozások” című 5. cikke (3) bekezdésének c) és d) pontjában, és az (5) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(3) A tagállamok a 2. és a 3. cikkben szabályozott jogok vonatkozásában az alábbi esetekben kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg:

[...]

- c) már nyilvánosságra hozott aktuális gazdasági, politikai vagy vallási témájú cikkeknek, illetve sugárzott műveknek vagy más ilyen jellegű, védelem alatt álló teljesítményeknek a sajtó általi többszörözése, nyilvánossághoz közvetítése, illetve más módon a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele olyan esetekben, amikor az ilyen felhasználást nem zárták ki kifejezetten, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is –, vagy a műveknek és más védelem alatt álló teljesítményeknek a napi eseményekről szóló tudósításhoz kapcsolódóan a tájékoztatási cél által indokolt terjedelemben történő felhasználása, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is;
- d) korábban jogszerűen nyilvánosságra hozott műből vagy más, védelem alatt álló teljesítményből történő idézés, például kritikai vagy ismertetési céllal, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is –, továbbá ha felhasználása megfelel a tisztességes gyakorlatnak, a cél által indokolt terjedelemben;

[...]

(5) Az (1), a (2), a (3) és a (4) bekezdésben foglalt kivételek és korlátozások kizárólag olyan különös esetekben alkalmazhatók, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más, védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.”

A német jog:

- 7 Az 1965. szeptember 9-i Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (a szerzői és szomszédos jogokról szóló törvény; BGBl.1965 I, 1273. o., a továbbiakban: UrhG) „A napi eseményekről szóló tudósítás” című 50. §-a a következőképpen rendelkezik:

„A napi eseményekről szóló vezetéki nélküli vagy más hasonló technikai eszközzel, újságokban, folyóiratokban, más kiadványokban vagy bármely más, elsődlegesen napi eseményekre vonatkozó hordozón, illetve filmen történő tudósítás érdekében az elérni kívánt cél által indokolt terjedelemben jogszerű a tudósított események során látható vagy hallható művek többszörözése, terjesztése és nyilvánossághoz közvetítése.”

- 8 Az UrhG „Idézés” című 51. §-ának szövege a következő:

„Idézés céljából jogszerű a már nyilvánosságra hozott mű többszörözése, terjesztése és nyilvánossághoz közvetítése, amennyiben a felhasználás terjedelmét igazolja az elérni kívánt sajátos cél. Többek között jogszerű:

1. egyedi művek nyilvánosságra hozatalát követően azok beépítése önálló tudományos műbe, tartalmának egyértelművé tétele céljából;
2. egy mű részeinek idézése nyilvánosságra hozatalát követően önálló irodalmi műben;
3. már nyilvánosságra hozott zenemű konkrét részeinek idézése önálló zeneműben.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 9 A Németországi Szövetségi Köztársaság hetente katonai helyzetjelentést készített a Bundeswehr (szövetségi hadsereg, Németország) külföldi bevetéseiről és a műveleti területeken történt fejleményekről. Az ekként összeállított jelentéseket *Unterrichtung des Parlaments* (a Parlament tájékoztatása, a továbbiakban: UDP) cím alatt megküldik a Bundestag (szövetségi parlament, Németország) bizonyos képviselői, a Bundesministerium der Verteidigung (szövetségi honvédelmi

minisztérium, Németország) és más szövetségi minisztériumok, valamint a szövetségi honvédelmi minisztérium alá rendelt bizonyos szervek részére. Az UdP-k „minősített dokumentumok – Korlátozott” besorolást kaptak, amely a német jog által előírt négy bizalmassági fokozat közül a leggyengébbnek felel meg. Ezzel párhuzamosan a Németországi Szövetségi Köztársaság közzéteszi az UdP-k rövidített változatát *Unterrichtung der Öffentlichkeit* (nyilvánosságnak szóló tájékoztató, a továbbiakban: UdÖ) megnevezéssel, amelyek a nyilvánosság számára korlátozás nélkül hozzáférhetőek.

- 10 A Funke Medien a *Westdeutsche Allgemeine Zeitung* német napilap internetes portáljának üzemeltetője. 2012. szeptember 27-én betekintést kért a 2001. szeptember 1. és 2012. szeptember 26. között összeállított valamennyi UdP-hez. E kérelmet az illetékes hatóságok elutasították azzal az indokkal, hogy az ezen UdP-kben foglalt információk nyilvánosságra hozatala ártalmas lehet a szövetségi hadsereg biztonsági szempontból érzékeny érdekeire. Az említett hatóságok ezzel kapcsolatban a rendszeresen közzétett, nyilvánosságnak szóló tájékoztatókra hivatkoztak, amelyek az UdP-k említett érdekeket nem sértő változatának tekinthetők. A Funke Medien mindazonáltal – ismeretlen módon – megszerezte az UdP-k nagy részét és *Afghanistan Papiere* (afganisztáni dokumentumok) elnevezéssel azokról többet nyilvánosságra hozott, amelyek honlapján oldalanként beszkenelve voltak megtekinthetőek, és bevezetővel, további linkekkel, valamint visszajelzés kérésével voltak ellátva.
- 11 A Németországi Szövetségi Köztársaság, mivel úgy ítéli meg, hogy a Funke Medien ezzel megsértette az UdP-ken fennálló szerzői jogát, abbahagyás iránti keresetet nyújtott be vele szemben, amelynek a Landgericht Köln (kölni regionális bíróság, Németország) helyt adott. A Funke Medien által benyújtott fellebbezést az Oberlandesgericht Köln (kölni regionális felsőbíróság, Németország) elutasította. A Funke Medien a kérdést előterjesztő bírósághoz benyújtott felülvizsgálat iránti kérelmében fenntartja az abbahagyás iránti kereset elutasítására irányuló kérelmeit.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az Oberlandesgericht Köln (kölni regionális felsőbíróság) okfejtése azon az előfeltevésen nyugszik, amely szerint az UdP-eket szerzői jogi védelem illetheti meg „irodalmi műként”, és azok nem – az e jog által biztosított védelem köréből kizárt – hivatalos iratoknak minősülnek. Hangsúlyozza ugyanakkor, hogy e bíróság nem tesz egyetlen megállapítást sem azon konkrét jellemzők vonatkozásában, amelyekből következtetni lehetne az UdP-k kreatív jellegére.
- 13 Ennek alapján a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az Oberlandesgericht Köln (kölni regionális felsőbíróság) ítéletének hatályaon kívül helyezése és az ügy ezen bíróság elé való visszautalása – amely alkalmat adna e bíróság számára, hogy utólag tegyen a fentiekre vonatkozó megállapításokat – ki van zárva, ha az UdP-ken fennálló szerzői jog megsértésére, amelyet a felülvizsgálati eljárás keretében végzendő bírói felülvizsgálat gyakorlása során vélelmezni kell, minden esetben irányadóak a napi eseményekről szóló tudósításra vagy az idézésre vonatkozó, az UrhG 50. és 51. §-ben előírt, eltérést megengedő szabályok, vagy ha a jog ilyen megsértését az 1949. május 23-i Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye; BGBl 1949 I, 1. o., a továbbiakban: GG) 5. cikke (1) bekezdésének első, illetve második mondatában, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 11. cikkében előírt, tájékozódáshoz való szabadság és sajtószabadság igazolja. A kérdést előterjesztő bíróság szerint ugyanis ilyen esetben a per állása megengedi az ügy eldöntését, így az említett bíróságnak meg kellene változtatnia a Landgericht Köln (kölni regionális bíróság) ítéletét, és el kellene utasítania a Németországi Szövetségi Köztársaság által hozzá benyújtott felülvizsgálat iránti kérelmet.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben úgy véli, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikke a) pontjának, 3. cikke (1) bekezdésének és 5. cikke (3) bekezdése c) és d) pontjának értelmezése az alapvető jogokra – különösen a tájékozódási szabadságra és a sajtószabadságra – tekintettel, nem nyilvánvaló. A kérdést előterjesztő bíróság különösen azt szeretné tudni, hogy e rendelkezések hagynak-e mérlegelési mozgásteret a nemzeti jogba való átültetésük tekintetében. A kérdést előterjesztő bíróság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság, Németország) ítélkezési gyakorlata szerint a valamely uniós irányelvet átültető nemzeti jogszabályok rendelkezéseit

főszabály szerint nem a GG által garantált alapvető jogok, hanem kizárólag az uniós jog által garantált alapvető jogok fényében kell értékelni, mivel ezen irányelv nem hagy mérlegelési mozgásteret a tagállamok számára az átültetése tekintetében.

- 15 E körülmények között a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Hagynak-e a szerzők műveik többszörözésével kapcsolatos (a 2001/29/EK irányelv 2. cikkének a) pontja) és a nyilvánossághoz közvetítésüknek, ideértve a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételüknek (a 2001/29/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdése) kizárólagos jogára és az ez alóli kivételekre és korlátozásokra vonatkozó uniós jogi előírások (a 2001/29/EK irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdése) mérlegelési mozgásteret a nemzeti jogba történő átültetés tekintetében?
- 2) A szerzők műveik többszörözésével kapcsolatos (a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontja) és a nyilvánossághoz közvetítésük, ideértve a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételük (a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése) kizárólagos jogának a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdésében előírt kivételei és korlátozásai terjedelmének meghatározásakor milyen módon kell figyelembe venni a [Chartában] biztosított alapjogokat?
- 3) A tájékozódás szabadságának (a [Charta] 11. cikke (1) bekezdésének második mondata) vagy a sajtószabadság (a [Charta] 11. cikkének (2) bekezdése) alapjoga a szerzők műveik többszörözésével kapcsolatos (2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontja) és a nyilvánossághoz közvetítésük, ideértve a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételük (a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése) kizárólagos jogának a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdésében előírt kivételein és korlátozásain túlmenően is igazolhat kivételeket és korlátozásokat?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes megfontolások

- 16 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az Oberlandesgericht Köln (kölni regionális felsőbbbíróság) a Funke Medien által benyújtott fellebbezést azon előfeltevés alapján utasította el, amely szerint az UdP-k „irodalmi művekként” szerzői jogi védelemben részesülhetnek, e bíróság ugyanakkor nem tett kifejezetten erre vonatkozó, konkrét jellemzőkön alapuló olyan megállapításokat, amelyekből következtetni lehetne ezen UdP-k kreatív jellegére.
- 17 E tekintetben a Bíróság hasznosnak véli pontosítani az alábbiakat.
- 18 A 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontja és 3. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok biztosítják a szerzők számára „műveik” tekintetében a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát, valamint e „művek” nyilvánossághoz közvetítésének vagy annak megtiltásának kizárólagos jogát. Tehát valamely teljesítmény csak akkor részesülhet szerzői jogi védelemben a 2001/29 irányelv értelmében, ha e rendelkezések szerint „műnek” minősülhet (lásd ebben az értelemben: 2018. november 13-i Levola Hengelo ítélet, C-310/17, EU:C:2018:899, 34. pont).
- 19 Amint az az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, ahhoz, hogy valamely teljesítmény „műnek” minősülhessen, két konjunktív feltételnek kell teljesülnie. Egyrészt az érintett teljesítménynek eredetinek kell lennie abban az értelemben, hogy az a szerző saját szellemi alkotása. Egy szellemi

alkotás akkor tekinthető a szerző sajátjának, ha tükrözi az ő személyiségét, amely eset akkor áll fenn, ha a szerző műve létrehozásakor alkotó képességeit szabad és kreatív döntések révén fejthette ki (lásd ebben az értelemben: 2011. december 1-jei Painer ítélet, C-145/10, EU:C:2011:798, 87–89. pont).

- 20 Másfelől a 2001/29 irányelv értelmében vett „műnek” való minősítés azon elemekre korlátozódik, amelyek e szellemi alkotás kifejezései (2018. november 13-i Levola Hengelo ítélet, C-310/17, EU:C:2018:899, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 21 A jelen ügyben a Funke Medien arra hivatkozott, hogy az UDP-ket nem illetheti meg szerzői jogi védelem, mivel olyan jelentésekről van szó, amelyek szerkezetét egy egységes minta alapján különböző szerzők alakítják ki, és az említett jelentések kizárólagosan tényszerű jelleget mutatnak. A német kormány a maga részéről kiemelte, hogy önmagában egy ilyen egységes mintának a megalkotása is állhat szerzői jogi védelem alatt.
- 22 A nemzeti bíróság feladata annak meghatározása, hogy az alapügy tárgyát képezőkhöz hasonló katonai helyzetjelentések vagy azok egyes elemei minősülhetnek-e a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontja és 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „műnek”, és ekként azok szerzői jogi védelem alatt állhatnak-e (lásd ebben az értelemben: 2009. július 16-i Infopaq International ítélet, C-5/08, EU:C:2009:465, 48. pont).
- 23 Annak meghatározásához, hogy ténylegesen ez az eset áll-e fenn, a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy a jelentések összeállítása során a szerzőnek módjában állt-e olyan szabad és kreatív döntéseket hozni, amelyek alkalmasak a szóban forgó teljesítmények eredeti jellegének az olvasóhoz való közvetítésére, amely eredeti jelleg a szavak kiválasztásából, elrendezéséből és kombinációjából ered, amelyeken keresztül a szerzőnek lehetősége van alkotó szelleme eredeti módon történő kifejezésére és olyan eredmény létrehozására, amely szellemi alkotásnak tekinthető (lásd ebben az értelemben: 2009. július 16-i Infopaq International ítélet, C-5/08, EU:C:2009:465, 45–47. pont), mivel önmagában az említett jelentések létrehozására fordított szellemi erőfeszítés és szakértelem e tekintetben nem bír relevanciával (lásd analógia útján: 2012. március 1-jei Football Dataco és társai ítélet, C-604/10, EU:C:2012:115, 33. pont).
- 24 Amennyiben az olyan katonai helyzetjelentések, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, tisztán tájékoztató jellegű dokumentumoknak minősülnek, amelyek tartalmát teljes mértékben a bennük foglalt információk határozzák meg, miáltal ezen információk és azok kifejezése összekeveredik, kizárva így minden eredetiséget, meg kell állapítani, hogy – amint azt a főtanácsnok kiemelte indítványának 19. pontjában – e jelentések összeállítása során a szerzőnek nem volt lehetősége alkotó szelleme eredeti módon történő kifejezésére és olyan eredmény létrehozására, amely saját szellemi alkotásának tekinthető (lásd ebben az értelemben: 2010. december 22-i Bezpečnostní softwarová asociace ítélet, C-393/09, EU:C:2010:816, 48–50. pont; 2012. május 2-i SAS Institute ítélet, C-406/10, EU:C:2012:259, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ebben az esetben a nemzeti bíróság feladata annak megállapítása, hogy e jelentések nem minősülnek a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontja és 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „műnek”, ekként nem részesülhetnek az e rendelkezések által nyújtott védelemben.
- 25 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az olyan katonai helyzetjelentések, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, kizárólag azzal – a nemzeti bíróság által esetről esetre vizsgálandó – feltétellel állhatnak szerzői jogi védelem alatt, hogy e jelentések a szerző szellemi alkotásának minősülnek, tükrözik annak személyiségét, és a szerző említett jelentések összeállítása során hozott szabad és kreatív döntésekben nyilvánulnak meg.
- 26 A feltett kérdésekre e megfontolásokat fenntartva kell választ adni.

Az első kérdésről

- 27 Előjáróban meg kell jegyezni, hogy – amint az a jelen ítélet 13. és 14. pontjából kitűnik – az első kérdés az UrhG 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének c) és d) pontját átültető, a napi eseményekről szóló tudósításokra és az idézésre vonatkozó szabályokat tartalmazó 50. és 51. §-ának a kérdést előterjesztő bíróság által az alapjogvita eldöntése tekintetében történő alkalmazásának keretében merült fel.
- 28 A kérdést előterjesztő bíróságban – noha nem kérdezi a Bíróságot kifejezetten a 2001/29 irányelv e rendelkezésének értelmezéséről, és kifejezetten rámutat arra, hogy az Oberlandesgericht Köln (kölni regionális felsőbíróság) szerint az UdP-k Funke Medien által történő közzététele nem teljesíti az UrhG 50. és 51. §-ban előírt feltételeket – felmerül, hogy az uniós jog e rendelkezése, ezen irányelv 2. cikkének a) pontjához és 3. cikkének (1) bekezdéséhez hasonlóan, az átültetése tekintetében hagy-e mérlegelési mozgásteret a tagállamok számára, mivel a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság) ítélkezési gyakorlata szerint a valamely uniós irányelvet átültető nemzeti jogszabályok rendelkezéseit főszabály szerint nem a GG által garantált alapvető jogok, hanem kizárólag az uniós jog által garantált alapvető jogok fényében kell értékelni, amennyiben ezen irányelv az átültetése tekintetében nem hagy mérlegelési mozgásteret a tagállamok számára.
- 29 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság ebben az összefüggésben keres választ lényegében arra, hogy egyrészt a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontját és 3. cikkének (1) bekezdését, másrészt ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontjának második fordulataát és d) pontját akként kell-e értelmezni, hogy azok teljes körű harmonizációt előírányzó intézkedésnek minősülnek.
- 30 E tekintetben fontos emlékeztetni arra, hogy az uniós jog elsőbbségének elve értelmében, amely az uniós jogrend lényeges jellemzője, az, hogy egy tagállam nemzeti jogi – akár alkotmányi szintű – rendelkezésekre hivatkozik, nem befolyásolhatja az uniós jog által ezen tagállam területére kifejtett hatást (2013. február 26-i Melloni ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 59. pont).
- 31 E tekintetben ki kell emelni, hogy mivel valamely irányelvnek a tagállamok által történő átültetése mindenképpen azon, a Charta 51. cikkében említett helyzet körébe tartozik, amikor a tagállamok az uniós jogot hajtják végre, az alapvető jogok védelmének a Charta által előírt szintjét ezen átültetés során el kell érni, függetlenül attól a mérlegelési mozgástértől, amellyel a tagállamok ezen átültetés tekintetében rendelkeznek.
- 32 Mindezek alapján, amennyiben az uniós jog nem határozza meg teljes egészében a tagállamok fellépését, és valamely nemzeti rendelkezés vagy intézkedés e jogot hajtja végre a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében, a nemzeti hatóságok és bíróságok továbbra is az alapvető jogok védelmének nemzeti szintjét alkalmazhatják, feltéve hogy ennek alkalmazása nem sodorja veszélybe sem a Charta által meghatározott védelem szintjét, ahogyan azt a Bíróság értelmezte, sem pedig az uniós jog elsőbbségét, egységességét és tényleges érvényesülését (2013. február 26-i Melloni ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 60. pont; 2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 29. pont).
- 33 Vagyis az uniós joggal összhangban áll, hogy a nemzeti bíróságok és hatóságok ezen alkalmazást attól, a kérdést előterjesztő bíróság által előadott körülménytől tegyék függővé, hogy az irányelv rendelkezései „a nemzeti jogba való átültetésük tekintetében mérlegelési mozgásteret” hagynak, amennyiben e körülményt úgy kell értelmezni, mint amely az említett rendelkezések által megvalósított harmonizáció mértékét jelenti, mivel ez az alkalmazás csak annyiban képzelhető el, amennyiben az említett rendelkezések nem teljes körű harmonizációt valósítanak meg.

- 34 A jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy a 2001/29 irányelv csupán a szerzői jog és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak harmonizációjára irányul, mivel számos rendelkezése az uniós jogalkotó azon szándékát tükrözi, hogy mérlegelési mozgásteret biztosítson a tagállamok részére a végrehajtása tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2015. március 5-i Copydan Båndkopi ítélet, C-463/12, EU:C:2015:144, 57. pont).
- 35 Először is, ami a jogosultak 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontjában és 3. cikkének (1) bekezdésében előírt kizárólagos jogait illeti, a jelen ítélet 18. pontja emlékeztetett arra, hogy e rendelkezés értelmében a tagállamok biztosítják a szerzők számára műveik tekintetében a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát, illetve e művek nyilvánossághoz közvetítésének vagy annak megtiltásának kizárólagos jogát.
- 36 E rendelkezések tehát egyértelmű módon határozzák meg a többszörözésnek és a nyilvánossághoz közvetítésnek a szerzői jogok jogosultját az Unióban megillető kizárólagos jogát. E rendelkezések egyebekben nem tartalmaznak semmilyen feltételt, és végrehajtásuk vagy joghatásaik tekintetében nincsenek alávétve semmilyen közbenső aktusnak.
- 37 A Bíróság egyébiránt már kimondta e tekintetben, hogy e rendelkezések a többszörözési és nyilvánossághoz közvetítési jog magas szintű és egységes védelmét biztosító, harmonizált jogi szabályozást tesznek lehetővé (2017. február 14-i 3/15 [A megjelent művekhez való hozzáférésről szóló marrákesi egyezmény] vélemény, EU:C:2017:114, 119. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd továbbá, a nyilvánossághoz közvetítési jog tekintetében: 2014. február 13-i Svensson és társai ítélet, C-466/12, EU:C:2014:76, 41. pont; 2017. március 1-jei ITV Broadcasting és társai ítélet, C-275/15, EU:C:2017:144, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Ebből az következik, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontja és 3. cikkének (1) bekezdése az ott előírt jogok anyagi tartalma tekintetében teljes körű harmonizációt előírányzó intézkedésnek minősül (lásd analógia útján, valamely európai uniós védjegy jogosultjának kizárólagos joga tekintetében: 2001. november 20-i Zino Davidoff és Levi Strauss ítélet, C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, 39. pont; 2002. november 12-i Arsenal Football Club ítélet, C-206/01, EU:C:2002:651, 43. pont).
- 39 Másodszor, emlékeztetni kell arra, hogy amint az a 2001/29 irányelv (32) preambulumbekkezdéséből kitűnik, ezen irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdése a kizárólagos többszörözési jog és a nyilvánossághoz közvetítés joga kivételeinek és korlátainak felsorolását adja.
- 40 E tekintetben az következik a Bíróság ítélkezési gyakorlatából, hogy azon mérlegelési mozgáster terjedelmét, amellyel a tagállamok a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) vagy (3) bekezdésében foglalt különös kivétel vagy korlátozás nemzeti jogukba történő átültetése tekintetében rendelkeznek, esetről esetre, különösen e rendelkezés szövege alapján kell értékelni (lásd ebben az értelemben: 2010. október 21-i Padawan ítélet, C-467/08, EU:C:2010:620, 36. pont; 2014. szeptember 3-i Deckmyn és Vrijheidsfonds ítélet, C-201/13, EU:C:2014:2132, 16. pont; 2016. szeptember 22-i Microsoft Mobile Sales International és társai ítélet, C-110/15, EU:C:2016:717, 27. pont; 2017. február 14-i 3/15 [A megjelent művekhez való hozzáférésről szóló marrákesi egyezmény] vélemény, EU:C:2017:114, 116. pont), mivel a kivételek és korlátozások harmonizációjának uniós jogalkotó által előírt mértékét az határozza meg, hogy azok hogyan hatnak a belső piac zavartalan működésére, amint arra a 2001/29 irányelv (31) preambulumbekkezdése emlékeztet.
- 41 A 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontja második fordulatának és d) pontjának megfelelően az azokban foglalt kivételek, illetve korlátozások célja „a műveknek és más védelem alatt álló teljesítményeknek a napi eseményekről szóló tudósításhoz kapcsolódóan a tájékoztatási cél által indokolt terjedelemben történő felhasználása, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is” –, illetve „a korábban jogszerűen nyilvánosságra hozott műből vagy más,

védelem alatt álló teljesítményből történő idézés, például kritikai vagy ismertetési céllal, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is –, továbbá ha felhasználása megfelel a tisztességes gyakorlatnak, a cél által indokolt terjedelemben”.

- 42 E rendelkezés, amint az a tartalmából kitűnik, nem harmonizálja teljes mértékben a benne foglalt kivételek vagy korlátozások terjedelmét.
- 43 A „tájékoztatási cél által indokolt terjedelemben” és a „ha felhasználása megfelel a tisztességes gyakorlatnak, a cél által indokolt terjedelemben” kifejezéseknek a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontjának második fordulatában, illetve d) pontjában történő használatából egyrészt az következik ugyanis, hogy a tagállamok e rendelkezés átültetése és az azt átültető nemzeti jogi rendelkezések alkalmazása tekintetében jelentős mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, amely lehetővé teszi számukra a fennálló érdekek egymással szembeni mérlegelését. Másrészt ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdésének d) pontja azon eseteknek, amikor az idézés lehetséges, mindössze példálózó felsorolását adja, amint azt tanúsítja a „például kritikai vagy ismertetési céllal” fordulat használata.
- 44 Ezt a mérlegelési mozgásteret a 2001/29 irányelv elfogadását megelőző jogalkotási munka is megerősíti. Így az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 1997. december 10-i európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslat (COM(97) 628 végleges) azon korlátozásokra vonatkozó indokolásából, amelyeket lényegében a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének c) és d) pontja is tartalmaz, az következik, hogy e korlátozásokat – korlátozott gazdasági jelentőségükre tekintettel – nem kellett részletesen megtárgyalni az említett javaslatban, és az e kivételek és korlátozások alkalmazására vonatkozó feltételek részletes meghatározásának a tagállamok hatáskörébe kell tartoznia, az e rendelkezésben megállapított határokon belül.
- 45 A fenti megfontolások ellenére a tagállamok mérlegelési mozgástere a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontja második fordulatának, valamint d) pontjának végrehajtása tekintetében több szempontból is korlátozott.
- 46 Először is, a Bíróság több alkalommal kimondta, hogy a tagállamokat az említett, a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdésében foglalt kivételek és korlátozások végrehajtása tekintetében megillető mérlegelési mozgásteret az uniós jog által előírt korlátok között kell gyakorolni, ami azzal jár, hogy a tagállamok nem határozhatják meg minden esetben szabadon, nem harmonizált módon e kivételek vagy korlátozások valamennyi tényezőjét (lásd ebben az értelemben: 2003. február 6-i SENA-ítélet, C-245/00, EU:C:2003:68, 34. pont; 2011. december 1-jei Painer ítélet, C-145/10, EU:C:2011:798, 104. pont; 2014. szeptember 3-i Deckmyn és Vrijheidsfonds ítélet, C-201/13, EU:C:2014:2132, 16. pont; 2017. február 14-i 3/15 [A megjelent művekhez való hozzáférésről szóló marrákesi egyezmény] vélemény, EU:C:2017:114, 122. pont).
- 47 A Bíróság ekként hangsúlyozta, hogy a tagállamok azon lehetőségét, hogy a 2001/29 irányelv 2. és 3. cikkében foglalt harmonizált szabályok alóli kivételt vagy korlátozást vezessenek be, az uniós jogi követelmények jelentős mértékben keretek közé szorítják (lásd ebben az értelemben: a 2017. február 14-i 3/15 [A megjelent művekhez való hozzáférésről szóló marrákesi egyezmény] vélemény, EU:C:2017:114, 126. pont).
- 48 Közelebbről, a tagállamok jogszabályaikban annyiban rendelkezhetnek a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett kivétellekről vagy korlátozásokról, amennyiben tiszteletben tartják az e rendelkezésben előírt valamennyi feltételt (lásd analógia útján: a 2017. február 14-i 3/15 [A megjelent művekhez való hozzáférésről szóló marrákesi egyezmény] vélemény, EU:C:2017:114, 123. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 49 A tagállamoknak ennek keretében az uniós jog általános elveit is tiszteletben kell tartaniuk, amelyek sorában szerepel az arányosság elve, amelyből az következik, hogy az elfogadott intézkedéseknek alkalmasnak kell lenniük az elérni kívánt cél megvalósítására, és nem haladhatják meg az annak megvalósításához szükséges mértéket (2011. december 1-jei Painer ítélet, C-145/10, EU:C:2011:798, 105. és 106. pont).
- 50 Másodszor, a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdésében előírt kivételek és korlátozások végrehajtása tekintetében a tagállamok rendelkezésére álló mérlegelési mozgáster nem veszélyeztetheti ezen irányelv fő célját, amely – amint az az irányelv (1) és (9) preambulumbekkezdéséből következik – a szerzők számára biztosított magas szintű védelem megteremtésére és belső piac megfelelő működésére irányul (lásd ebben az értelemben: 2011. december 1-jei Painer ítélet, C-145/10, EU:C:2011:798, 107. pont; 2014. április 10-i ACI Adam és társai ítélet, C-435/12, EU:C:2014:254, 34. pont; 2017. február 14-i 3/15 [A megjelent művekhez való hozzáférésről szóló marrákesi egyezmény] vélemény, EU:C:2017:114, 124. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 Ennek értelmében ugyancsak a tagállamok feladata e végrehajtás keretében az így megállapított kivételek és korlátozások hatékony érvényesülésének megőrzése és céljának biztosítása (lásd ebben az értelemben: 2011. október 4-i Football Association Premier League és társai ítélet, C-403/08 és C-429/08, EU:C:2011:631, 163. pont; 2014. szeptember 3-i Deckmyn és Vrijheidsfonds ítélet, C-201/13, EU:C:2014:2132, 23. pont), mégpedig azért, hogy megfelelő egyensúlyt biztosítsanak a jogosultak különböző kategóriái között, illetve a jogosultak és a védelem alatt álló teljesítmények felhasználói között, amint azt ezen irányelv (31) preambulumbekkezdése kimondja.
- 52 Harmadszor, a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) bekezdésében és (3) bekezdésében említett kivételek és korlátozások végrehajtása tekintetében a tagállamok számára biztosított mérlegelési mozgásteret a 2001/29 irányelv 5. cikkének (5) bekezdése is korlátozza, amely az ilyen kivételeket vagy korlátozásokat hármas feltételnek rendeli alá, nevezetesen annak, hogy e kivételek vagy korlátozások csak bizonyos különös esetekben alkalmazhatók, nem lehetnek sérelmesek a mű rendes felhasználására nézve, és indokolatlanul nem károsíthatják a szerzői jog jogosultjának jogos érdekeit (2017. február 14-i 3/15 [A megjelent művekhez való hozzáférésről szóló marrákesi egyezmény] vélemény, EU:C:2017:114, 125. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 53 Végül pedig, negyedszer, a Chartában foglalt elvek az uniós jog végrehajtása során a tagállamokra is vonatkoznak – amint arra a jelen ítélet 31. pontja is rámutat. A tagállamoknak kell tehát a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdésében foglalt kivételek és korlátozások átültetése során ügyelniük arra, hogy azok olyan értelmezésére támaszkodjanak, amely biztosítja az uniós jogrend által védelemben részesített, különböző alapjogok közötti megfelelő egyensúlyt (2014. március 27-i UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 46. pont; 2018. október 18-i Bastei Lübbe ítélet, C-149/17, EU:C:2018:841, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd továbbá: 2013. szeptember 26-i IBV & Cie ítélet, C-195/12, EU:C:2013:598, 48. és 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 54 A fenti megfontolások fényében az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontját és 3. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azok a bennük foglalt jogok anyagi tartalma tekintetében teljes körű harmonizációt előírányzó intézkedésnek minősülnek. Ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontjának második fordulatát és d) pontját akként kell értelmezni, hogy azok nem minősülnek a bennük foglalt kivételek vagy korlátozások terjedelme tekintetében teljes körű harmonizációt előírányzó intézkedésnek.

A harmadik kérdésről

- 55 Harmadik kérdésével, amelyet második helyen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a Charta 11. cikkében biztosított tájékoztatói szabadság és sajtószabadság a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdésében előírt kivételein és korlátozásain túlmenően is igazolhat-e eltérést a szerzőnek az említett irányelv 2. cikkének a) pontjában, illetve 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt kizárólagos többszörözési és nyilvánossághoz közvetési joga alól.
- 56 Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy a COM(97) 628 végleges javaslat indokolásából és a 2001/29 irányelv (32) preambulumbekkezdéséből is kitűnik, hogy az ezen irányelv 5. cikkében foglalt kivételek és korlátozások felsorolása kimerítő jellegű, amit a Bíróság több alkalommal is hangsúlyozott (2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 34. pont; 2018. augusztus 7-i Renckhoff ítélet, C-161/17, EU:C:2018:634, 16. pont).
- 57 Amint az a 2001/29 irányelv (3) és (31) preambulumbekkezdéséből következik, az irányelv által megvalósított jogharmonizáció célja, hogy – különösen az elektronikus környezetben – megfelelő egyensúlyt biztosítson egyfelől a szerzői jogok és szomszédos jogok jogosultjainak a szellemi tulajdonjuk védelméhez fűződő, a Charta 17. cikke (2) bekezdése által szavatolt érdeke, másfelől a védelem alatt álló teljesítmények felhasználóinak érdekei és alapvető jogaik, különösen a Charta 11. cikke által garantált véleménynyilvánítási és tájékoztatói szabadság, valamint a közérdek védelme között (lásd ebben az értelemben: 2018. augusztus 7-i Renckhoff ítélet, C-161/17, EU:C:2018:634, 41. pont).
- 58 Márpedig az e különböző jogok és érdekek közötti megfelelő egyensúly megteremtését lehetővé tevő mechanizmusokat maga a 2001/29 irányelv foglalja magában, amennyiben előírja különösen egyrészt 2–4. cikkében a jogosultak kizárólagos jogait, másrészt 5. cikkében az e jogok alóli azon kivételeket és korlátozásokat, amelyeket a tagállamok átültethetnek, sőt amelyeket át is kell ültetniük, mivel e mechanizmusoknak az ezen irányelvet átültető nemzeti intézkedésekben és azoknak a nemzeti hatóságok általi alkalmazásában kell konkrét formát ölteniük (lásd ebben az értelemben: 2008. január 29-i Promusicae ítélet, C-275/06, EU:C:2008:54, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 59 A Bíróság már több alkalommal kimondta, hogy az immár a Charta – amelynek tiszteletben tartását a Bíróság biztosítja – által biztosított alapvető jogok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból, valamint az emberi jogok védelmére vonatkozó azon nemzetközi szerződések nyújtotta iránymutatásokból erednek, amelyek kidolgozásában a tagállamok együttműködtek, vagy amelyekhez csatlakoztak (lásd ebben az értelemben: 2006. június 27-i Parlament kontra Tanács ítélet, C-540/03, EU:C:2006:429, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 60 Ami a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontjának második fordulatában és d) pontjában előírt kivételeket és korlátozásokat illeti, amelyekkel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság kételyeket táplál, hangsúlyozni kell, hogy azok kifejezetten a védelem alatt álló teljesítmények felhasználói véleménynyilvánításhoz fűződő jogának és a sajtószabadságnak a gyakorlását részesítik előnyben – amely különös jelentőséget nyer, mivel alapjogként részesül védelemben – a szerző ahhoz fűződő érdekével szemben, hogy művének felhasználását megtiltsa, biztosítva ugyanakkor e szerző arra irányuló jogát, hogy a nevét, főszabály szerint, feltüntessék (lásd ebben az értelemben: 2011. december 1-jei Painer ítélet, C-145/10, EU:C:2011:798, 135. pont).
- 61 Ugyancsak a jelen ítélet 51. és 57. pontjában felidézett megfelelő egyensúlyhoz járul hozzá ezen irányelv 5. cikkének (5) bekezdése, amely – amint arra a jelen ítélet 52. pontja is rámutat – előírja, hogy az említett irányelv 5. cikkének (1)–(4) bekezdésében meghatározott kivételek és korlátozások csak olyan különleges esetekben legyenek alkalmazhatók, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.

- 62 Ebben az összefüggésben, ha az uniós jogalkotó jelen ítélet 56. pontjában felidézett kifejezett szándékának ellenére megengedett lenne, hogy az egyes tagállamok – az említett irányelv 5. cikkében kimerítően meghatározott kivételeken és korlátozásokon felül – eltéréseket vezessenek be a 2001/29 irányelv 2–4. cikkében foglalt kizárólagos szerzői jogoktól, az a szerzői és szomszédos jogok harmonizációjának az említett irányelv által biztosított hatékonyságát, valamint az irányelv által megvalósítani kívánt jogbiztonság célját veszélyeztetné (2014. február 13-i Svensson és társai ítélet, C-466/12, EU:C:2014:76, 34. és 35. pont). Ugyanezen irányelv (31) preambulumbekkezdéséből ugyanis kifejezetten az derül ki, hogy az egyes engedélyköteles cselekményekre vonatkozó kivételek és korlátozások terén fennálló különbségek közvetlen negatív hatást gyakorolnak a belső piac működésére a szerzői és szomszédos jogok területére, így a kivételek és korlátozások 2001/29 irányelv 5. cikkében foglalt felsorolása éppen e megfelelő működés biztosítását célozza.
- 63 Továbbá, amint az ugyanezen irányelv (32) preambulumbekkezdéséből is kitűnik, a tagállamoknak e kivételeket és korlátozásokat koherens módon kell alkalmazniuk. Márpedig a koherencia követelménye nem lenne biztosítható e kivételek alkalmazása során, ha a tagállamok szabadon állapíthatnának meg ilyen kivételeket és korlátozásokat a 2001/29 irányelvben kifejezetten megállapítottakon felül (lásd ebben az értelemben: 2015. november 12-i Hewlett Packard Belgium ítélet, C-572/13, EU:C:2015:750, 38. és 39. pont), mivel a Bíróság egyébiránt már kiemelte, hogy a 2001/29 irányelv egyetlen rendelkezése sem említi annak lehetőségét, hogy a tagállamok kiszélesíthetnék e kivételek vagy korlátozások alkalmazási körét (lásd ebben az értelemben: 2014. április 10-i ACI Adam és társai ítélet, C-435/12, EU:C:2014:254, 27. pont).
- 64 A fenti megfontolások fényében a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Charta 11. cikkében biztosított tájékoztatói szabadság és sajtószabadság a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdésében előírt kivételeken és korlátozásokon túlmenően nem igazolhat eltérést a szerzőnek az ezen irányelv 2. cikkének a) pontjában, illetve 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt kizárólagos többszörözési és nyilvánossághoz közvetési joga alól.

A második kérdésről

- 65 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a nemzeti bíróság – az egyrészt a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontjában és 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt kizárólagos szerzői jogok, másrészt az ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontjának második fordulata és d) pontja szerinti eltérést engedő rendelkezések hatálya alá tartozó, védelem alatt álló teljesítmények felhasználóinak jogai között általa biztosítandó egyensúly megteremtése keretében – eltérhet e az utóbbi rendelkezések korlátozó értelmezésétől olyan értelmezés érdekében, amely teljes mértékben figyelembe veszi a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának tiszteletben tartása iránti, a Charta 11. cikkében biztosított igényt.
- 66 A kérdést előterjesztő bíróság kételyeket táplál a tekintetben, hogy a jelen ügyben alkalmazható-e a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontjának második fordulata az UdP-k Funke Medien által történő felhasználása tekintetében, mivel a Funke Medien az említett UdP-k közzététele során azokhoz nem fűzött semmilyen, tudósításnak minősülő külön szöveget.
- 67 Amint azt a jelen ítélet 53. pontja felidézte, a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) bekezdésében és (3) bekezdésében foglalt kivételek és korlátozások átültetésekor a tagállamok feladata annak biztosítása, hogy e kivételek és korlátozások olyan értelmezésére támaszkodjanak, amely lehetővé teszi az uniós jogrend által védett különböző alapvető jogok közötti megfelelő egyensúly biztosítását.
- 68 Továbbá, az ezen irányelvet átültető intézkedések végrehajtása során a tagállami hatóságoknak és bíróságoknak nemcsak az a kötelességük, hogy nemzeti jogukat ugyanezen irányelvvel összhangban értelmezzék, hanem az is, hogy ennek ne olyan értelmezésére támaszkodjanak, amely ellentétes lenne az említett alapjogokkal vagy az Unió jogrendjének egyéb általános elveivel, amint azt a Bíróság több

alkalommal kimondta (lásd ebben az értelemben: 2008. január 29-i Promusicae ítélet, C-275/06, EU:C:2008:54, 70. pont; 2014. március 27-i UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 46. pont; 2015. július 16-i Coty Germany ítélet, C-580/13, EU:C:2015:485, 34. pont).

- 69 Kétségtelen, hogy – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli – az általános szabálytól való eltérést főszabály szerint szigorúan kell értelmezni.
- 70 Ugyanakkor, jóllehet a 2001/29 irányelv 5. cikke formálisan a „Kivételek és korlátozások” címet viseli, meg kell jegyezni, hogy az ilyen kivételek és korlátozások maguk is jogokat foglalnak magukban a művek vagy védelem alatt álló egyéb teljesítmények felhasználói javára (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 11-i Eugen Ulmer ítélet, C-117/13, EU:C:2014:2196, 43. pont). Ezenkívül e cikknek kifejezetten az a célja, amint arra a jelen ítélet 51. cikke emlékeztetett, hogy megfelelő egyensúlyt biztosítson egyrészt a – maguk is tágran értelmezendő – jogosultak jogai és érdekei (lásd ebben az értelemben: 2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 30. és 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), másrészt a művek vagy védelem alatt álló egyéb teljesítmények felhasználóinak jogai és érdekei között.
- 71 Ebből az következik, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikkében előírt kivételek és korlátozások értelmezésének lehetővé kell tennie – amint arra a jelen ítélet 51. pontja is emlékeztetett –, hogy megőrizték hatékony érvényesülésüket, és tiszteletben tartásuk célját, mivel az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának biztosítása érdekében e követelmény különösen fontos, amennyiben e kivételek és korlátozások – a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének c) és d) pontjában foglalt korlátozásokhoz hasonlóan – az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának biztosítására irányulnak.
- 72 Ebben az összefüggésben fontos hozzátenni egyrészt, hogy vitathatatlan, hogy a szellemi tulajdonjogok védelmét a Charta 17. cikkének (2) bekezdése rögzíti. Ugyanakkor e rendelkezésből és a Bíróság ítélkezési gyakorlatából sem következik, hogy ez a jog érinthetetlen lenne, és ennél fogva abszolút jelleggel kellene biztosítani annak védelmét (2011. november 24-i Scarlet Extended ítélet, C-70/10, EU:C:2011:771, 43. pont; 2012. február 16-i SABAM-ítélet, C-360/10, EU:C:2012:85, 41. pont; 2014. március 27-i UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 61. pont).
- 73 Másfelől a jelen ítélet 60. pontja emlékeztetett arra, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének c) és d) pontja arra irányul, hogy a védelem alatt álló teljesítmények felhasználói véleménynyilvánításhoz fűződő jogának és a sajtószabadságnak a Charta 11. cikkében biztosított gyakorlását részesítse előnyben. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy amennyiben a Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek az 1950. november 4-én Rómában aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJE) biztosított jogoknak felelnek meg, a Charta 52. cikke (3) bekezdésének célja a Chartában foglalt, illetve az azokkal megegyező, az EJE-ben biztosított jogok közötti szükséges összhang biztosítása, anélkül hogy mindez hátrányosan befolyásolná az uniós jognak és az Európai Unió Bíróságának az autonómiáját (lásd analógia útján: 2016. február 15-i N. ítélet, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 47. pont; 2018. szeptember 26-i Staatssecretaris van Veiligheid en justitie [A fellebbezés felfüggesztő hatálya] ítélet, C-180/17, EU:C:2018:775, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Charta 11. cikke az EJE 10. cikkének (1) bekezdésében biztosítottaknak megfelelő jogokat tartalmaz (lásd ebben az értelemben: 2019. február 14-i Buivids ítélet, C-345/17, EU:C:2019:122, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 74 Márpedig, amint az az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából kitűnik, a szerzői jog és a véleménynyilvánítási szabadság közötti egyensúly megteremtése érdekében e bíróság hangsúlyozta különösen azon körülmény figyelembevételének szükségességét, hogy az adott típusú „diskurzus” vagy információ különös jelentőséggel bír, például politikai vita vagy a közérdeket érintő vita keretében (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2013. január 10., Ashby Donald és társai kontra Franciaország, CE:ECHR:2013:0110JUD003676908, 39. §).

- 75 A jelen ügyben a Bírósághoz benyújtott iratokból kitűnik, hogy a Funke Medien nemcsak közzétette az UdP-ket honlapján, hanem rendszerezett formában mutatta be, valamint bevezetővel, további linkekkel és visszajelzés kérésével látta el azokat. Ilyen körülmények között, és feltéve, hogy az UdP-ket a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontja és 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „műnek” kell tekinteni, meg kell állapítani, hogy e dokumentumok közzététele tekinthető a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontjának második fordulata értelmében vett „napi eseményekről szóló tudósításhoz kapcsolódóan [...] történő felhasználásnak”. E közzététel tehát tartozhat e rendelkezés hatálya alá, amennyiben az e rendelkezés által előírt többi feltétel teljesül, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 76 A fenti megfontolások fényében a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a nemzeti bíróságnak az egyrészt a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontjában és 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt kizárólagos szerzői jogok, másrészt az ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontjának második fordulata és d) pontja szerinti eltérést engedő rendelkezések hatálya alá tartozó védelem alatt álló teljesítmények felhasználóinak jogai közötti, az adott ügy körülményeinek összességére tekintettel általa biztosítandó egyensúly megteremtése keretében e rendelkezések olyan értelmezésére kell támaszkodnia, amely – miközben tiszteletben tartja azok szövegét és megőrzi azok hatékony érvényesülését – teljes mértékben összhangban van a Chartában biztosított alapvető jogokkal.

A költségekről

- 77 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének a) pontját és 3. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azok a bennük foglalt jogok anyagi tartalma tekintetében teljes körű harmonizációt előírányzó intézkedésnek minősülnek. Ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontjának második fordulatát és d) pontját akként kell értelmezni, hogy azok nem minősülnek a bennük foglalt kivételek vagy korlátozások terjedelme tekintetében teljes körű harmonizációt előírányzó intézkedésnek.
- 2) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. cikkében biztosított tájékoztatói szabadság és sajtószabadság a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdésében előírt kivételeken és korlátozásokon túlmenően nem igazolhat eltérést a szerzőnek az ezen irányelv 2. cikkének a) pontjában, illetve 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt kizárólagos többszörözési és nyilvánossághoz közvetési joga alól.
- 3) A nemzeti bíróságnak az egyrészt a 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontjában és 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt kizárólagos szerzői jogok, másrészt az ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdése c) pontjának második fordulata és d) pontja szerinti eltérést engedő rendelkezések hatálya alá tartozó védelem alatt álló teljesítmények felhasználóinak jogai közötti, az adott ügy körülményeinek összességére tekintettel általa biztosítandó egyensúly megteremtése keretében e rendelkezések olyan értelmezésére kell támaszkodnia, amely – miközben tiszteletben tartja azok szövegét és megőrzi azok hatékony érvényesülését – teljes mértékben összhangban van az Európai Unió Alapjogi Chartája által biztosított alapvető jogokkal.

Aláírások